

Sollentuna

**SOLLENTUNA
FÖRFATTNINGSSAMLING**

Krisledningspolicy för Sollentuna kommun avseende organisation, samverkan och ledning vid kriser, extraordinära händelser och höjd beredskap

Fastställd av: Kommunfullmäktige
Antagen: 2020-12-10, § 109, dnr 2020/0223 KS
Senast reviderad: 2023-12-14 § 138
Ikraft: 2023-12-19
Tillhörighet: Kommunledningskontoret, säkerhetsenheten
Nästa översyn senast: 2025
Diarienummer: KS-2023/01369

Sollentuna

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
1.1	Syfte	3
1.2	Definition av Kris	3
2	Kommunens målbild.....	4
2.1	Särskilda verksamhetsmål	4
3	Kommunens krishantering.....	6
3.1	Grundprinciper för krishantering.....	6
3.2	Kommunens geografiska områdesansvar.....	7
3.3	Ansvar vid extraordinär händelse eller höjd beredskap	7
4	Kommunens krisledningsorganisation.....	8
4.1	Centrala krisledningen.....	8
4.2	Lokala krisledningar	10
4.3	Tjänsteman i beredskap (TiB)	11
5	Utbildning och övning	12
6	Risk- och sårbarhetsanalys	13
7	Uppföljning av kommunens krishanteringsförmåga.....	13

1 Inledning

Sollentuna kommuns krishantering utgår från kraven i lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). Kraven omfattar hela hotskalan, från vardagsolyckor till krig, och som grundas på principen om att olyckor och kriser ska hanteras lika och så nära den normala verksamheten som möjligt. Kommunens krishantering omfattar de åtgärder som vidtas för att eliminera eller minska risker och sårbarheter och förberedelser för att möta konsekvenserna av de händelser som sannolikt kan komma att inträffa.

Kommunens primära ansvar är att fullfölja den ordinarie verksamheten så långt som möjligt med hänsyn till den inträffade situationen. Generellt ska krisledningsarbetet inom Sollentuna kommun präglas av att berörda aktörer tidigt tar initiativ till samverkan vid en inträffad händelse. Inriktningen för kommunen är att skapa ett robust och starkt samhälle inom kommunens geografiska område med en förmåga att ingripa resolut och effektivt med tillgängliga resurser. Kommunen har ansvar för människor som bor eller vistas i kommunen och ska ha beredskap att kunna hantera olika typer av kriser som inträffar. Sollentuna kommun ska ha förmåga och organisation att kunna samverka, hantera samt agera såväl enskilt som gemensamt med andra, inom ramen för det geografiska områdesansvaret, i en situation av kris eller höjd beredskap.

1.1 Syfte

Syftet med kommunens krisledningspolicy är att förklara kommunens organisation och uppgifter vid en kris eller extraordinär händelse och höjd beredskap. Policyn förtydligar ansvarsförhållanden inom kommunen vid en kris i enlighet med grundläggande principer inom krishantering. Policyn är kommungemensam och omfattar samtliga kommunala verksamheter inklusive bolagen.

1.2 Definition av Kris

Inom kommunens verksamhet finns olika situationer, hot och risker som kan utvecklas till kriser. Händelseförloppet kan antingen vara snabbt eller långsamt. En kris måste kunna hanteras samtidigt som den ordinarie verksamheten pågår.

Med kris avses en händelse som utgör ett hot mot människor och materiella värden och där åtgärder utöver det som kan hanteras i linjeverksamheten krävs för att klara av situationen.

2 Kommunens målbild

Målet med krishantering är att vid varje inträffad händelse värna om:

- Liv och hälsa,
- Samhällets funktionalitet, samt
- Förmågan att upprätthålla grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter.

All kommunal verksamhet, som inte tål avbrott, ska upprätthållas i tillräcklig omfattning för att skador på människor, egendom och miljö inte ska uppstå. Annan kommunal verksamhet ska genomföras i så stor omfattning som det är möjligt. Kommunen ska arbeta för att de som befinner sig i kommunen ska uppleva största möjliga trygghet och säkerhet.

2.1 Särskilda verksamhetsmål

- Central krisledning ska ha en krisplan som beskriver deras organisation och rutiner. Den centrala krisplanen revideras av Säkerhetsenheten och fastställs av kommundirektören. Detta sker vid behov, dock högst med två års mellanrum.
- Varje förvaltningskontor/nämnd och kommunalt bolag ska ha upprättat beredskapsplaner som beskriver rutiner för kontinuitet vid höjd beredskap. Beredskapsplanerna ska komplettera befintliga krisledningsplaner för hur verksamheterna bedrivs och leds, under de förutsättningar som anges i nationella direktiv för planering av totalförsvaret.
- Varje förvaltningskontor/nämnd och kommunalt bolag ska ha upprättat en egen lokal krisledningsplan. Den lokala krisledningsplanen ska ta sin utgångspunkt i planen för central krisledning vid kommunledningskontoret. Den lokala krisledningen ska kunna spegla funktionerna vid den centrala krisledningen. Förvaltningskontorets/nämndens/bolagets lokala krisledningsplan ska revideras och fastställas årligen av respektive nämnd.
- Kommunkoncernen ska ha beredskapsplaner som beskriver rutiner för kontinuitet vid höjd beredskap. Beredskapsplanerna ska komplettera befintliga krisledningsplaner för hur verksamheterna bedrivs och leds, under de förutsättningar som anges i nationella direktiv för planering av totalförsvaret.
- Central krisledning ska ha förmåga att kunna organisera sig inom 2 timmar.
- Lokal krisledning ska ha en förmåga att kunna organisera sig inom 2 timmar.
- Krisledningars förmåga centralt och lokalt ska säkerställas genom utbildning och återkommande övningar.

- Kommunen ska vid behov och efter förmåga kunna ge eller ta emot stöd från andra kommuner och myndigheter, inom ramen för krishantering och inom ramen för totalförsvaret

3 Kommunens krishantering

3.1 Grundprinciper för krishantering

Kommunens krishantering följer de tre grundprinciperna för svensk krishantering:

- *Ansvarsprincipen* innebär att den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden har motsvarande ansvar även under krissituationer. Aktörer har även ett ansvar att agera i osäkra lägen. Ansvaret inkluderar att vidta de åtgärder som krävs för att skapa robusthet och krishanteringsförmåga. Den utökade ansvarsprincipen innebär också ett ansvar för varje aktör att samverka med andra.
- *Likhetsprincipen* innebär att under en kris ska verksamheten fungera på liknande sätt som vid normala förhållanden – så långt det är möjligt - samt undvika att göra större förändringar i organisationen än vad situationen kräver. En strävan ska vara att så fort som möjligt komma tillbaka till ordinarie verksamhet.
- *Närhetsprincipen* utgår från närheten till det inträffade, både geografiskt och organisatoriskt. Händelsen ska hanteras där den inträffat av dem som är närmast berörda och ansvariga.

Svensk krishantering bygger på dessa tre principer. De förklarar ansvar och roller före, under och efter en krissituation.

Sollentuna kommuns krisledningspolicy utgår från kommunens ordinarie organisationsstruktur och beslutsvägar. Syftet med det är att säkerställa att kompetens och förmåga finns samt underlätta omställningen från ordinarie linjeverksamhet till krishantering.

Kommunledningskontoret (KLK) är kommunstyrelsens förvaltning och har som ordinarie uppgift att stötta kommunstyrelsen i rollen som styrande, samordnande och uppföljande organ.

3.2 Kommunens geografiska områdesansvar

Sollentuna kommun har enligt LEH ett geografiskt områdesansvar. Det innebär bland annat att kommunen under en extraordinär händelse ska verka för att:

- Aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet i kommunen samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet,
- Närliggande kommuner och andra relevanta aktörer samverkas med och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet,
- De krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en sådan händelse samordnas,
- Kommunen ska kunna stå värd för en inriktning- och samordningsfunktion (ISF)
- Informationen till allmänheten under sådana förhållanden samordnas.
- Kommunen är ytterst ansvarig för att Viktigt meddelande till allmänheten administreras och underhålls.¹

3.3 Ansvar vid extraordinär händelse eller höjd beredskap

Det förvaltningskontor/nämnd/bolag vars verksamhet berörs är den instans som har det yttersta ansvaret för hantering av krisen. Undantag från detta kan dock förekomma vid en extraordinär händelse eller höjd beredskap. Med extraordinär händelse avses en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av kommunen.

Vid en extraordinär händelse kan krisledningsnämnden, vid behov, ta över beslutsmandatet från berörd nämnd i syfte att påskynda den politiska hanteringen av händelsen. En aktiverad krisledningsnämnd får fatta beslut om att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder i kommunen eller regionen i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till den extraordinära händelsens art och omfattning. Krisledningsnämnden kan bara överta den beslutsbefogenhet som de andra nämnderna har.

I Sollentuna kommun är krisledningsnämnden detsamma som kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU). Kommunstyrelsen har valt att organisera krisledningsnämnden i

---

¹ 2023 och tillsvidare sker detta genom brandkåren Attundas regi.

ett krisledningsutskott. För krisledningsnämnden finns ett särskilt reglemente som beskriver nämndens uppgifter.

Vid höjd beredskap gäller ansvar, mandat och ledningsförhållanden i enlighet med kommunens krigsorganisation. Utöver att förhålla sig till fullmaktslagar behöver förvaltningskontor/nämnd/bolag följa rutiner fastställda i kommunens beredskapsplaner.

4 Kommunens krisledningsorganisation

4.1 Centrala krisledningen

Den centrala krisledningen (CKL) hanterar primärt de kriser som ses som särskilt påfrestande eller extraordinära händelser, samt är krisledningsnämndens berednings- och verkställighetsorgan vid extraordinära händelser. Behovet och omfattningen av krisledningen kan variera beroende på den specifika händelsens karaktär.

Delar av kommunstyrelsens förvaltning, kommunledningskontoret, kan även komma att stödja den drabbade förvaltningen/nämnden eller bolag genom anpassad krisledningsorganisation, så kallad anpassad stab.

Central krisledning kan även vid en sammanhållstörning besluta om att sammankalla en tillfälligt sammansatt aktörsgemensam funktion, en s.k. inriktning- och samordningsfunktion (ISF), för att hantera händelsen. Kommunen, som har det geografiska områdesansvaret på lokal nivå, kallar till och är värd för möten i ISF, men alla berörda aktörer kan påtala behovet.

Krav på krisledningsorganisation

Den centrala krisledningsplanen ska bland annat redogöra för hur CKL organiserar sig vid en allvarlig händelse eller uppkommen situation. Krisledningsorganisationen ska ha beredskaps- och ledningsfunktioner, stöd för dessa funktioner, samt möjlighet att stötta lokala krisledningar hos förvaltningskontoren/nämnderna/bolagen.

Aktivering

Sollentuna kommuns centrala krisledning aktiveras, helt eller i anpassad stab, i de fall den drabbade förvaltningens/nämndens/bolagets resurser inte räcker till, är i behov av stöd för att hantera händelsen eller då flera förvaltningar/nämnd eller bolag behöver samordnas. Den lokala krisledningen har fortfarande kvar ansvaret för hanteringen av händelsen, men med stöd från den centrala krisledningen.

Den centrala krisledningen kan också aktiveras utifrån behov av statliga myndigheter, regioner eller kommuner.

Beslut om att aktivera den centrala krisledningen fattas av kommundirektör, säkerhetschef eller TiB.

En kris som föranleder att den centrala krisledningen i kommunen aktiveras innebär att:

- Det som inträffat eller hotar att inträffa är en kommunövergripande angelägenhet som berör flera av Sollentuna kommuns förvaltningar/nämnder/bolag har betydelse för organisationens funktionalitet eller anseende i stort, och
- Det som inträffat eller hotar att inträffa är så pass omfattande att den berörda förvaltningen/nämnden/bolaget behöver centralt stöd för en effektiv hantering av händelsen.

Övergripande uppgifter

Den centrala krisledningen har till uppgift att på en kommunövergripande nivå:

- Leda arbetet med kommunövergripande krishantering genom samordning internt i Sollentuna kommun inklusive bolagen
- Skapa en gemensam kommunal lägesbild
- Fatta beslut om hur resurser ska fördelas/prioriteras för att hantera en kris
- Sprida snabb, korrekt och tillförlitlig information
- Samverka med interna och externa aktörer
- Skapa förutsättningar för samverkan inom kommunens geografiska områdesansvar
- Ta fram underlag för krisledningsnämndens beslut
- Dokumentera händelsen enligt de förvaltningsrättsliga regler som finns.
- Övriga uppgifter enligt krisledningsnämndens bestämmande (vid extraordinär händelse).

Ledningsplats

Den centrala krisledningen ska vid behov samlokaliseras till en särskild ledningsplats. Denna ledningsplats samt reservledningsplatsen är i förväg utrustad för att skapa en redundans för att upprätthålla ledningsförmågan. Säkerhetsenheten är ansvarig för att utrusta lokalerna ändamålsenligt med stöd av IT-avdelningen. Detaljer och rutiner kring ledningsplatsen ska beskrivas i den Centrala krisledningsplanen för Sollentuna kommun.

Dokumentation

Varje insats där den centrala krisledningen är aktiverad ska dokumenteras. Dokumentationen sker skriftligen och sparas enligt särskild rutin upprättad av säkerhetsenheten.

Avslut

Genom tidig planering av hur påbörjad verksamhet ska avslutas skapas förutsättningar för en resurseffektiv verksamhet.

Principen om avslutande av påbörjad verksamhet innebär att planering och förberedelser för att avsluta den pågående särskilda händelsen ska påbörjas tidigt. En krisledning avslutas när den nått önskat mål eller när händelsen bedöms kunna hanteras i linjeverksamheten.

4.2 Lokala krisledningar

I enlighet med ansvars-, likhets- och närhetsprincipen ska en kris inom kommunen, så långt det är möjligt, hanteras av det förvaltningskontor/nämnd eller bolag som påverkas av krisen.

Alla förvaltningskontor/nämnder och kommunala bolag ska planera sin krisberedskap, både för mindre omfattande olyckor i verksamheten och för större kriser. Respektive nämnd och bolag ska under varje verksamhetsår utarbeta och fastställa en egen lokal krisledningsplan. Den lokala krisledningsplanen ska utgå från struktur, arbetsmetodik, stabsfunktioner och förmåga som återfinns beskrivet i den centrala krisledningsplanen.

Syftet med den lokala krisledningsplanen är att bygga en organisation och struktur för att kunna hantera händelser som inte kan hanteras i ordinarie styrsystem. Målet är så effektivt som möjligt arbeta för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet, begränsa konsekvenserna av händelsen och så snart som möjligt återgå till normal servicenivå och funktion. Det finns ett ansvar när det gäller att samverka med andra i och utanför den kommunala verksamheten. Om en kris inträffar; och den centrala krisledningen inte är aktiverad ska detta rapporteras till den centrala kommunledningen genom tjänsteman i beredskap.

Vid en samhällsstörning kan en krisledning organiseras för att stödja den centrala krisledningen, andra lokala krisledningar eller lägre nivåer. Vilken krisledning som organiseras liksom hur stora den är och vilka stabsfunktioner som behövs, anpassas utifrån ledningsbehovet för den särskilda händelsen.

Den lokala krisledningen har till uppgift att

- Leda arbetet med förvaltningskontorets/bolags övergripande krishantering genom samordning internt.
- Skapa en intern övergripande lägesbild, samt förmedla den till den centrala krisledningen.
- Fatta beslut om hur resurser ska fördelas/prioriteras för att hantera en kris
- Samverka med interna och externa aktörer

- Ta fram underlag för förvaltningskontorets/bolags beslut
- Övriga uppgifter enligt den centrala krisledningens bestämmande
- Stödja den förvaltningschefens eller verkställande direktörs beslutsfattande
- Rapportera till centralkrisledning
- Samverka med och informera sidoordnade krisledningar
- Orientera och vid behov assistera, ge och ta emot resurser
- Leda stabsfunktioner, resurser eller verksamheter
- Dokumentera händelsen enligt de förvaltningsrättsliga regler som finns.

Krav på krisledningsorganisation

Den lokala krisledningsplanen ska bland annat redogöra för hur förvaltningskontoret/bolaget organiserar sig vid en allvarlig händelse eller uppkommen situation. Krisledningsorganisationen hos samtliga förvaltningskontor/nämnder/bolag ska ha beredskaps- och ledningsfunktioner, stöd för dessa funktioner, samt möjlighet att stötta central krisledning och TiB.

Aktivering

I varje förvaltningskontor/nämnd/bolags krisledningsplan ska det finnas en rutin för hur aktiveringen av den lokala krisledningsplanen ska gå till.

Ledningsplats

Varje förvaltningskontor/nämnd och bolag ska ha en i förväg bestämd ledningsplats samt en reservledningsplats.

Detaljer och rutiner kring ledningsplatsen ska beskrivas i den lokala krisledningsplanen för förvaltningskontoret/nämnden/bolaget. Säkerhetschefen ansvarar för en kravspecifikation för de lokala krisledningsplatserna

Dokumentation

Varje insats där en lokal krisledningen är aktiverad ska dokumenteras. Dokumentationen sker skriftligen och diarieförs enligt gällande rätt.

4.3 Tjänsteman i beredskap (TiB)

Sollentuna kommuns krisberedskap upprätthålls av en placerad på central nivå tjänsteman i beredskap, TiB. Funktionen är bemannad dygnet runt årets alla dagar. Funktionen har

bland annat till uppgift att ta emot larm eller information om allvarlig händelse som har, eller kan ha påverkan på den kommunala verksamheten, personal, kommunala anläggningar eller i övrigt inom kommunens geografiska område och ansvar.

Kommunens TiB beslutar, i samråd med det förvaltningskontor/nämnd/bolag eller extern aktör som larmar in om händelsen, om vilken nivå av krisledning som ska aktiveras. Detta för att kunna hantera händelsen på bästa möjliga sätt, utifrån den information som finns att tillgå.

Innehavare av funktionen ska meddelas så snart någon del av kommunens lokala krisledning aktiveras. Informationen om att en kris hanteras i någon del av det kommunala systemet ska också spridas enligt ordinarie linjeorganisation. TiB ska kunna nå förvaltningar/nämnder och bolag utanför kontorstid. Funktionens motsvarighet bör inte vara den som ansvarar för den lokala krishanteringsorganisationen. Samtliga förvaltningar/nämnder och bolag ska ha en beredskap att snabbt kunna initiera en krishantering genom att aktivera sin lokala krisledningsorganisation.

Rutiner för kommunens TiB beskrivs i dokumentet ”rutiner för TiB”, som tas fram och uppdateras löpande av Säkerhetsenheten.

5 Utbildning och övning

Kommunen ska ha en regelbundet utbildad och övad krisorganisation. Enligt LEH ansvarar kommuner för att förtroendevalda och anställd personal får den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid.

En utbildnings- och övningsplan gällande krisberedskap, krishantering och civilt försvar ska uppdateras av Säkerhetsenheten minst en gång per mandatperiod. Detta regleras i överenskommelserna² för krisberedskap och civilt försvar 2023 mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt Sveriges kommuner och regioner (SKR). Dokumentet ska beslutas av kommundirektör senast den 31 december under den nya mandatperiodens första år. Dokumentet ska även skickas till länsstyrelsen i Stockholm så snart som möjligt efter att beslutet vunnit laga kraft, dock senast 31 januari året under den nya mandatperiodens andra år.

---

² Förlängd och justerad överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2023, MSB 2022–15507. Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar 2018–2020 med revideringar till och med 2023, MSB 2022–15507

Eftersom överenskommelsen kommer att förlängas under 2024 kan SKR samt MSB komma att besluta om uppdateringar eller ändringar avseende ovan. Om så sker gäller de kommande ändringarna detta dokument. Utifall en överenskommelse inte kommer till stånd fortsätter ovan tidsramar att gälla.

Överenskommelserna krävställer bland annat att kommunen ska genomföra och utvärdera minst två övningar under en mandatperiod. Kommunens krisledningsnämnd och tjänstemannaledning ska övas minst en gång per mandatperiod.

6 Risk- och sårbarhetsanalys

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser föreskriver att kommunen ska senast den 31 oktober under det första kalenderåret efter ordinarie val till kommunfullmäktige ställa samman och rapportera resultatet av sitt arbete med risk- och sårbarhetsanalys.

Rapporteringen ska göras till länsstyrelsen i elektronisk form om inte särskilda skäl föreligger eller enligt förutsättningar som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap beslutar.

Arbetet med den kommunala Risk-och sårbarhetsanalysen som ska lämnas in till Länsstyrelsen 31 oktober 2027, ska; enligt nu gällande årshjul påbörjas i mars 2026.

Kommunen ska utifrån sin risk- och sårbarhetsanalys, för varje ny mandatperiod, fastställa en plan för hantering av händelser.

Respektive nämnd och bolag ska under varje verksamhetsår ta fram en risk- och sårbarhetsanalys för sitt ansvarsområde. Denna analys bör ligga till grund för övning och utbildning. Varje verksamhetsår kommer att behandla olika fokusområden, dessa fastställs av Säkerhetsenheten.

7 Uppföljning av kommunens krishanteringsförmåga

Efter varje insats där antingen central- eller lokal krisledning varit aktiv ska en utvärdering och kunskapsåterföring göras. Erfarenheter och lärdomar om styrkor och brister identifieras både löpande under händelsen hantering och i efterhand. Det bidrar till att utvecklingsområden kan formuleras och omsättas till åtgärder för implementering och verksamhetsutveckling. En kopia av utvärderingen ska skickas till Säkerhetsenheten.

Denna policy ska uppdateras av Säkerhetsenheten minst en gång per mandatperiod. Detta regleras i överenskommelserna³ för krisberedskap och civilt försvar 2023 mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt Sveriges kommuner och regioner (SKR).

Dokumentet ska beslutas i kommunfullmäktige senast den 31 december under den nya mandatperiodens första år. Dokumentet ska även skickas till länsstyrelsen i Stockholm så snart som möjligt efter att beslutet vunnit laga kraft, dock senast 31 januari året under den nya mandatperiodens andra år.

Eftersom överenskommelsen kommer att förlängas under 2024 kan SKR samt MSB komma att besluta om uppdateringar eller ändringar avseende ovan. Om så sker gäller de kommande ändringarna detta dokument. Utifall en överenskommelse inte kommer till stånd fortsätter ovan tidsramar att gälla.

---

³ Förlängd och justerad överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2023, MSB 2022–15507. Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar 2018–2020 med revideringar till och med 2023, MSB 2022–15507